

نومبر ۱۰ غرور

نومبر ۱۰ غرور

اداره خانه سی
جنگل اوغلنده اجتهاد اوئنده نومبر ۱

بویوک مجسوم

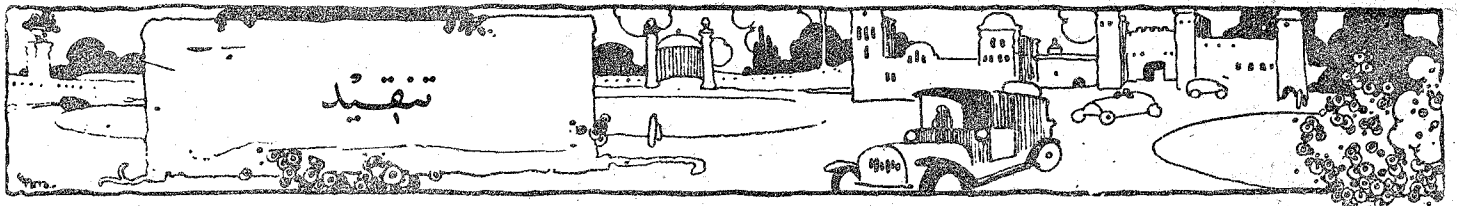
پچشنبه کونلری چیقارادی علمی هفته لقی مجموعه دور.

نومبر ۲

پرشلبه ۱۳ مارت ۹۱۹

مدیر و امتیاز صاحبی
م. زکریا

هفته مضاحبه بی

تنقيد

آی دمير

محرری : مفیده فرید خانم - خلق کتبخانه سی، استانبول
۱۹۱۸ - ۱۸۴ صحیفه

نه بختیار تصادف ! تورکیاده کی تورکلرک
ملی حقن بر « نهز : مدعا » شکلنده ایلمی سورن
ایلمک ملتپرور رومان بوندن سنه لرحه اول خالده
خانم طرفندن یازیلشدی ؛ شیمدی ، تورکیا
طیشنده کی تورکلرک ده بزم قارده شارض اولدیفنی
کوستره رک روحرک شفقت و فعالیت افقرنی
کنیشله تن ایکنجی تورکی رومانی ده بنه بر
تورک قادی طرفندن نشر ایلدیور . بزده اون
ییلدن بری خالده خاندن باشقا بللی باشلی دیگر
بررومانجی داها یتشمه دیکی جهته « آی دمیر » ک
انتشاری بواعتبار ایله ده مهم برحاده در . بر
رومان ، ملتپرورلک نه زنه کوره و برتورک قادی
طرفندن یازیلش ؛ یالکر شو اوچ وصف بیله
نه قدر مهم بر ادبی حاده بیله قارشیلانیدیفنی
کوستریور .

مفیده فرید خانم ادبیات عالی ایچون یکی
طاینمش برسیا اولقله برابر ، اسکی برتورکچیدر .
زوجنک سیاسی حیات و فعالیتنه تماماً اشتراک
ایده رک ملی مفکوره نک انکشافنی تورکلر ایچون
یکانه قورتلوش بولی کی تلقی ایدن مفیده خانم ،
ایشته بونک ایچون ، داها ایلمک روماننده اک
صریح و قوتلی برتورکچی ، بر مفکوره جی اوله رق
کوریدیور . تورکچیلک حقدنه هیچ بر فکرلری
اولایه رق اونی بعضی بالفان ملتچیلکری کی قانی بر
مفکوره ظن ایدن زوالی غافلر ، بر بوزینک
اک اسکی ، اک شرفلی ، اک عالی جناب بر ملتی
اولان تورک کتله سنی بوکونکی دوشکونلکدن
قورتاره رق انسانیتی زینکینه شدرمک ایسته بن
تورک مفکوره جیلکندنه کی الهی شعری ، لاهوتی
شفقتی « آی دمیر » محیفه لرند قولا بجه حس
ایده بیلیرلر . مفیده خانم ، قهرماننک لسانیه
تورکچیلکی نه کوزل . تعریف اییدیور : صنعت
و عشق ایله تورکلکی دیریلتمک !

رومانک چرجیوه سنی تشکیل ایدن وقعه
غایت بسطدر : اسکیدن بری سویشدکلری
حاله طالعک مشغوم سوقیله بر برندن آبری
باشامفه محکوم قالمش ایکی ملتپرور روحک کندی
فردی عشقلرنی مفکوره اوغورنده فدا ایتمه .
لری ؛ داها دوغروسی ، فردی عشقلرک ملی
عشق ایچنده آریوب برلشمه سی « لیلایو مجنون » ده کی
اسکی میستیک عشق تلقیدنک عصری بر شکل آلا .
سندن عبارت اولان بو عشق ، نه یوکسک ونه
لاهوئی بر منبهدن کلپور !

رومانک قهرمانی « آی دمیر » ، قیش کونی
مالفاننده آتش اولوب اولادیفنی اونوته جق قدر
دالغین ، مفکوره سی ایچنده غشی اولارقی غایت
متواضع بر حیات کچیرمه یی ترجیح ایتمش ،
کندیش و صاغلام معلومات صاحبی برتورکچیدر .
سرایده مهم بر موقع صاحبی اولدیفنی خالده اسکی
دورک انترقه لریشه تماماً بیکنه قالمش و ژون
تورکلرله ده مناسباتده بولونمش معتدل بر مشرو .
طبیعی اولان « ندیم پاشا » نک قیزی « حزن »
بر مدت خوجالقی ایستدیک ایچون بوهالیه صمیمی
بر صورتده صریوط بولونیور . لکن « آی
دمیر » له « حزن » آراسنده کی مناسبت یالکرز
بو قدر سطحی دکلدنر : خوجالقی انساننده هنوز
یکرمی یاشنده اولان بوکنج آدم ، « حزن » له
پارنده تکرار بولوش قدن صوکر تورکستانه کیشمش
و نهایت مشروطیتک اعلانی اوزرینه استانبوله
آیاستفانوسده کی اسکی ، محترم کوشکده تکرار
ندیم پاشا عائله سنه ملاقی اولمشدی . لکن بو

آی دمیر مؤلفه سی

مفیده فرید خانم

انسانده « حزن » آرتق سرپست دکلدی : آلمانیا ده
تحصیلدن دونن « نیر » اسمنده کنج برضابط ،
بر پاشازاده ، پادشاهک خصوصی بر اراده سیله ،
چیلغین بر عشق ایله سودیکی بوکوزل قیزی
آزوسنه رغماً آلمشدی . حالبوکه « حزن »
ایله « آی دمیر » ، سنه لرحه دوام ایدن صمیمی
دوستلنک نتیجه سی اوله رق - آزالرنده عشقه دائر
بر تک کله بیله تلفظ اولومادیفنی خالده - بر برلری
سویورلردی .

نهایت بر آقشام ، آیاستفانوسده باغچه ده
برابر اوتورورکن ، کندیسنه متادی تورکلک
و تورکچیلک حقدنه کی فکرلرندن ، تصورلرندن ،
تورکستانه کیدوب اوراده کی تورکلری او یاند برمی
خصوصنده کی املارندن بحث ایدن و اونی ده

استانبوله ملی مساعیسنه اشتراک ایستدیرمک
ایسته بن « آی دمیر » ک قارشیدنده ، « حزن »
آرتق تحمل ایده میهرک و روحنک بوتون احتیاجلری ،
المللنی اعتراف اییدیور ؛ بوکافارشی « آی دمیر »
ده عینی حسله متحسس اولدیفنی سوبله مکده
مضطر قالپور . لکن ، هیپات که ، « حزن »
دیگر برارککه باغلیدر . والی الابد « آی دمیر » دن
ماده اوزاق قالمی مجبوریتنده در . بو روحی
وضعیتک و خاتنی آکلایان « آی دمیر » ، اوزون
بر مکتوبله حیاتی ، ملتپرورلکنک سبیلری ،
ایچون کندندن اوز افلاشقی ایسته دیکنی « حزن »
بیله بره رک ، هیچ کورونمکسزین تورکستانه ،
موسفوف استبدادی و آخوند تعصبی آلتنده
ایکله بن قارده شلری قورتارمغه کیدیور .

« آی دمیر » ک تورکستانده کی حیاتی عاداتا
معجزه لرله دولودر . ملت سوکیسینه روحنده
نهایتسز بر عشق و امید منیبی بولان بو بر تک
مفکوره جی ، روس تحکمی آلتنده هرکون
براز داها ازیلوب چیکنه بن خلق ایچون عاداتا
برمهدی اولپور : کوبلری دولاشه رق هرکسه
ایلمک اییدیور ، ایشسرلره ایش بولپور ، جاهلری
اوقوتیور ، فقیره یارا ، آچه اکمک ، کتابسزه
کتاب بولپور ، هرکسی دوشونوب سویور ،
... قورتولوش کوننک یاقلاشدیفنی مژده لیور .
« اورکنج » ده اونک شهرتی دویهرق یاشنه
قوشمق ایسته بن مفکوره جی برکنج منلا ، « آی
دمیر » ک منقبه وی سمانی شو جله لرله آکلایور :
— « او ، دشمنی بیله خسته اولسبه باشی
اوجنده بکلپوب شفا بولدی بریورمش . کندنی
ئولدورمک ایسته یینه بیله اونی آچورمش .
ذاق آقاپسی کلیدسز ، اککی آچیق دورورمش .
فقیرلره یاردیم ایده بیلیمک ایچون قیشین تیتیه رک
صوئوقده یاتارمش . بوتون لسانلری ، بوتون
علملری بیلر وهرشیتی اولدن کشف ایدرمش » .

یاواش یاواش ، بو یوکسک روحلی حقیقی
مفکوره جینک اطرافنده ، مفکوره به بوتون
وارلرله اینانان کنج لرطوبلانیور ؛ مدرسه لری
اصلاح اییدیورلر ، خلق ایچنده یاشایه رق او بویوک
کتله یی او یاندیرمه جالیشیورلر . تورکستانک
هر طرفنده ملی مفکوره یاواش یاواش انکشافه
باشلاپور . ایسته تمام پواشاده « آی دمیر »
استانبولدن بر مکتوب آلارقی « نیر » ک تولدیکنی
و « حزن » ک سرپست قالدیفنی غریب بر حسله
اوکره نیور . طرابلس محاربه سنده شفا بولماز
برخسته لفه یاقالانه رق استانبوله کلن « نیر » مادام که
ئولشدنر ، آرتق « آی دمیر » استانبوله دونوب
ییلردن بری عشقنی طاشیدیفنی « حزن » ایله

اولنه بيله جکدر. «آی دمر» بوطاتلی خیال ایلده اوزون بر مجاده دن سوکرا، فردی عشق ایچون بوراده باشلادینی ملی ایشی یاریم براقفه راضی اولامیور، وچالیشمه سنه دوام ایدیور. برکون کندیسندن مائه سنی و عملکتی صورقلری زمان شو بوسک، انسانی جوانی ویرمشدی: — «بم مملکتک تورک اولان هریر؛ سرکیم، مائه اوزوتنوده هراسان ا»

سمرقنده طن «آی دمر» اوراده «آخوند عمر» مدرسه سنی اصلاح ایدیور، زراعت بانقه سی آجیور، غرته نشر ایدیور، نهایت تورک عمله سه ندیقاسی یامغه قالیور. فقط او آراتی، «آی دمر» که «اولوغ میرزا» مدرسه سنه کچرک برآزده اونی اصلاحه چالیشدی کوره ریاکار، آلاق «آخوند عمر» بو بووک مفکوره سی علمنده تورلو تورلو پروپاگاندا لر یامغه، پایدینی ویاپاجنی هرایی شیئی بوزمه چالیشمده در. خسته، ثولومه محکوم، «اولوغ میرزا» مدرسه سنک چیلایق براوطه سنده یاتان بوترک رسولاک اطرافنده اصل حواریلردن باشقا کیمسه قالیور. لاکن خلق کتله سی اوزرنده کی معنوی نفوذی حالایاشامقده. اوقدرکه، عمله سه ندیقاسی علمنده وعظ ایدن «آخوند عمر» ه قارشى خسته خسته کلوب بر کورومعه سی، آخونده طرفدار اولان خلق اوندن آیرمايه کفایت ایدیور.

«آی دمر» آرتق چوق خسته در؛ کندیسندن امیدى کسدیکی ایچون «حزین» مکتوب یازهرق اونی تورکستانه، کندیسندن باشلادینی ایشی انعامه چاغیریور. لاکن تام بو ائشاده جهان حربی قویور. معصوم خلق، خاقانک دشمنی اولان روس چارینه عصیان ایچون کلوب اوکا دانیشیورلر؛ لاکن وضعیتی پک ایی تقدیر ایدن «خان دمر» اولری بو حرکتدن منع اتمکده در. چونکه دمر نیجه لی چارلک بو وسیله ایل زواللی خلقی آزوب خبربالایمقده قالمدر. فقط بوندن ایکی کون سوکرا، جاهل، منفعت پرست منلارک تشویقله خلق عصیان ایدیور؛ وایش ایشدن کچدکن سوکرا خسته خسته یتیشن «آی دمر» معنوی نفوذیه بو عصیانى باصدریریور. شیمدی «آخوند» مشوق صفتیه موقوفدر. مطلقا آسیلاجق. آخوندک هرشیدن خبرسز معصوم قاریسی، بش چو غوغيله برابر «آی دمر» ه، هر مشکله چاره بولان بو بووک آدامه کلوب یالواریریور. «دمر» که ذهندن بردن بره مدهش بر فکر اویانیور: ذاتا ثولومه محکوم اولان کندیسنى مشوق دیبه کوستره رک آخوندی قورتارمق ا

— بلکه، دیور، خابر بلکه دکل محقق اسکی حرکتلرینه نادم اولور. شبهه سز ایلیکی کوره رک اوکره نیر و تقدیر ایدر، بلکه ده امله یکی بر قوتله خدمت ایدر.

«آی دمر» تشبیتی پایور. نهایت دیوان حرب حکمنی ویریور: «آی دمر» له برابر

حواریلردن حسن، شا کرو دیگر اونی ایکی کنج داها آسیلاجق! «آی دمر» دیگر یچاره معصوملرک اعدامی دوشونمیه سیله، چیلدیراجق درجه ده نادم ومضطربدر. لاکن مفکوره یولنده ثولک ذوقی دنیا ده هیچ بر شیئه دیکشمه یین بو کنبجر، صوک درجه مسعود، عادتاً بر غشی وجذبه حالنده بولونیورلر. مع التأسف نه بوندامت صفحه سی، نه ده وفدا کارلق دو یغولری حکایه ده کافی درجه ده کوستریله مه مشدر. ریکستان میداننده شا کردلرینک برربرر ایبه چکیلدیکی سیر ایدن «آی دمر»، کندى ده ایبه چکیلک اوزره ایکن، اوزاقدن کندیسنى یانده کی چو جوقلرینه کوستره ن صادقلى بر خوجا کور ییور: نظرلری چارپیشیر چارپیشاز، غیر اختیاری ایکی اللری کندیسنه اوزانوب یره قاپانان بو آدم «آخوند عمر» در... «آی دمر»، «حزین» ی، ماتى دوشونوره رک «یاشاسین تورکار» دیبه باغیردقن سوکرا باشی ایلیکه کچیریور. آلتندن صندالیه یی چکیورلر؛ و «آی دمر» بو صورتله مادی حیاتی یتیریور... بو وقعه دن سوکرا، استانبولدن کلوب سوکیلیسنک ضراری زیارت ایدن «حزین»، اوکا اولان عشقنى ملی عشقک ایچنده یاشانه جغه یین ایدیور؛ و بو صورتله کندى حیاتک، عشقک، اضطرا. بلرینک اوستنده، عشق و امید دولو ایدی بر حیاته، الهی مفکوره ده قاووشیور...

«مفیده خام» حکایه سنی باشلیجه «آی دمر» که بوسک شخصیتی اطرافنده وجوده کتیر. مشدر «حزین» بوراده عادتاً ایکنجی بلانده قالیور. چو جوقلفندن بری «آی دمر» که معنوی نفوذی آلتنده قالان بو کنج قادینک شخصیتی، عامیله، سودیکی شخصیتک صولوقچه رعکسیدرکه، حکایه ده طبیعتیه برآز مهم، کولکلی کورو. نمکده در. استانبولک یکی مشروطیت حیاته و او حیاتک بتشدیردیکی تیلره عائد محیفه لر، سوکرا تورکستانده کی «آخوند عمر»، تورکین قبیله لرینه و تورکستان حیاته عائد تفصیلات، خلاصه بوتون بوتالی جهتلر پک ایی تصویر ایدیلش، یاشایلمشدر. لاکن حکایه نکه اصل جانی جهتی، مرکز ثقلتی، «آی دمر» که عادتاً مسیحی آکدیران شخصیتی تشکیل ایدیور.

«آی دمر»، مادی و معنوی وارلقی مفکوره سی ایچنده ارجتش مستیک بر قهرمانی، داها دو غروسی، بر «فوق البشر» در. انسانلره قارشى بسله دیکی شفتک ده رینکلیله، باشقارینه حق دشمنلرینه قارشى فدا کارلیله پک بووک کورون بوسما، شبهه سز چوق مبالغه لی برتیدر. لاکن، تورک مفکوره چیلکنى اک کنیش واک بوسک بر شکله یاشامق ایسته یین مفیده خام، برقادین، برتورک قادى شفتیه، مفکوره نکه ایلیک بشارنجیسی، رسولی بوندن باشقا بر شکله ده

تصور ایده ضمدی. تورکیلیک مفکوره سنک نه بوسک ونه انسانی برماهی اولدیغی ادراک ایده مینلر، بو مفکوره نکه قان ودمیرله دکل عشق و صمیمیتله، بیقه رقی دکل بالعکس یاهرق انکشاف ایده جکنى آکلامق ایچون «آی دمر» ی اوقومالیدرلر. «آی دمر» که، ضروری اولارق مبالغه لی کورونن جهتلرینی بر طرفه براقه جق اولورسه ق، رومانده بو قهرمانک روحی استحاله لرینی، بحرالرینی، نه کبی سیلرله تورکیلیکک رسولی اولایلیدیکی کوستره ن یارچه لرک چوق ناقص اولدیغی اعتراف ایتیه یز، سینوب قلعه سنده ملتپرورلکی عادتاً برالهام شکلنده دو عاسی، میستیک مامیتی اعتباریه کوزل برشی اولقله برابر، چوق غریب و بررومان ایچون چوق غیرواضحدر؛ اونک فکری وروسی تکامللری داها یاقیندن وداها واضح بر صورتده کوستریله لیدی.

«آی دمر» لسانی اعتباریه اوقدر تمیز، پوروزسز بر اثر صایلاماز؛ بعضاً چوق کوزل و سوعلى اولان تصور لرده، اکثراً، بررومان ایچون فضا شهر میلی وارکه، بوسیلله بعض جهتلر عادتاً بر منشور شمیری آکدیریور؛ بونک کی، بعض محارره لرده عادتاً مستقل برر مقاله شکلنده در. وقعه نکه چوق بسیط و «انتریک» دن محروم اولما سنه رغما ترتیب و تحکیه ده بعض مهم قصورلر کوزه چاربیور آنجاق بو جهتلری قید ایدرکن، رومانچیلک «تقتیق» اعتباریه بيله نه قدر مشکل ونه اوزون مسامحه وابسته اولدیغی، ویکى بررومانچینک ایلیک اثری قارشینده بولوندیغی سوبله مه مکده حق سزق اولور. مفیده خام داها ایلیک رومایله، بومشکل ساحه ده نه قدر بووک وشایان دقت براستعداده مالک اولدیغی کوستر مشدر «آی دمر» که دیگر برضیتی ده معین بر «تذ» ی قوت و موفقیته مدافعه ایتیه سنده، یاشانه بيلمه سنده درکه، بزم قیصر ادبیازده بونک نه قدر نادر و مستثنا برشی اولدیغی هرکس اعتراف مجبوریتده در. «صنعت ایچون صنعت»، «ره آیزم»، «ناورالیزم»، الخ... کبی برطاقم صنعت نظریه لرینی ترس ویا کلش آکلایه رقی اولری معنوی عقامتارینی اورنک ایچون بر پرده مقامنده قوللامق ایسته ییلر، صنعتک و صنعتکارک نه الهی بروطفه سی اولدیغی هیچ اولمازسه بوندن سوکرا آکلایه بيلمه لر...

۲۴ شباط، ۱۹۱۹

کوبینی زاده محمد قواد

